

III. FEJEZET

A HÉTPETTYES ÓVODÁRA ÉS A SZÍN-KÖR- JÁTÉK TAGÓVODÁRA EGYARÁNT VONATKOZÓ PROGRAMELEMEK

VI.. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGRE

„ 1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat- hétéves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

a) A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai , megkezdődik a fogváltás.

Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és finom - motorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak , a térbeli mozgásfejlettségnek , a testséma kialakulásának.) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma , terjedelme , könnyebbé válik a megosztása és átvitele, a cselekvő- szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, **beszél** , gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtaikat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- **elemi ismeretekkel** rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban

alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait ; ismeri szűkebb lakókörnyezetét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni ; késleltetni tudja szükségletei kielégítését;
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban , a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának munkatempójának önállóságának önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul **az egész gyermeki személyiség** harmonikus fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos , speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

5. A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.” (Az óvodai nevelés alapprogramja)

VII. A PROGRAM ELEMZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

A program sikere abban rejlik, hogy a gyerekeknek sikerült-e elérni „ A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén” c. programrészben leírtakat az iskolába lépés idejére. Ehhez, és a tevékenységformák végén leírt fejlettségi szinthez viszonyítva ellenőrizhető értékelhető a program.

Általánosságban nem érheti minden gyermek a fejlődés maximális szintjét, akkor érezzük sikeresnek, ha minden tevékenység arra irányul, hogy gyermekeink képességeikhez mérten.

A program ellenőrzésében , értékelésében az óvodavezetőn és tagóvoda vezetőn kívül valamennyi óvodapedagógus részt vesz , amennyiben vizsgálja csoportja fejlettségi szintjét a kívánatoshoz képest.

A program elkészülte után az előzetes terveknek megfelelően történt az ellenőrzés, a beválás vizsgálat

A program kipróbálása, a bevezetést, a megírást megelőző években megtörtént, hiszen kialakult nevelési koncepcióknak és sajátos arculatunknak megfelelően készítettük el helyi programunkat.

Az ellenőrzés több fázisból állt

Az ellenőrzés dokumentumok - és a gyakorlati munka ellenőrzéséből tevődött össze

Első fázis

A program elkészítését követően az **ellenőrzést értékelést** :

A fenntartó által megbízott szakértő végezte.

A szakértő véleménye alapján a Budapest III. kerület

Önkormányzatának **Képviselőtestülete jóváhagyta , az alábbiak vizsgálata után :**

- A törvényi előírásoknak, a helyi oktatáspolitikai koncepcióknak megfelel-e a program ?
- A nevelési koncepció tükrözi-e „Az Alapprogramban leírtakat ?
- A helyzetelemzésen alapuló nevelési célok és feladatok következnek-e egymásból? **Az óvodai tevékenységformák vizsgálata:**
- Milyen a fejlesztési területek közötti összhang, a tevékenységi formák tartalma tükrözi-e az életkori sajátosságokat, a nevelési koncepciót, a célt, a feladatot ?
- Jól megfogalmazottak-e az óvodapedagógus feladatai, biztosított-e a módszertani szabadsága.
- A cél, feladat, tevékenység meghatározás alapján elérhető-e a fejlődés meghatározott várható eredménye.

Az ellenőrzés területei:

- A dokumentumok elemzése: a csoportok negyedéves, féléves nevelési tervei, egyéni fejlesztés dokumentumai (személyiséglapok), továbbképzési terv.
- A nevelőmunka feltételeinek vizsgálata.
- Egyéni beszélgetések során, a csoportos óvodapedagógusok önelemző, önértékelő szakmai értékelései.
- Beszámolók formájában : beszámoló a beszoktatás tapasztalatairól, a munkaközösségek, a gyermekvédelem munkájáról, az óvodavezető éves beszámolója

A vezetői ellenőrzés az éves munkatervben lebontott formában egy –egy nevelési területre vonatkozóan zajlott

A munkaközösség vezetők ellenőrzése szakterületük ellenőrzését jelentette

A vezető helyettes a székhely óvodában a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak munkáját ellenőrizte

A tagóvoda vezető az óvodavezetővel közösen pedagógiai ellenőrzést végzett, a Minőségirányítási programnak megfelelően. Emellett a pedagógiai munkát segítő munkáját is folyamatosan ellenőrizte

Az óvodapedagógusok az általuk írt programrész felülvizsgálatát végezték, a bevezetés során többszöri megbeszélés egyeztetés után írásba foglaltuk módosító javaslatainkat és ezek bekerültek a programba.

A közös program elkészítését a nevelőtestület minden tagja segítette

Részei:

A dokumentumelemzés:

- Törvényességi felülvizsgálat
- A tevékenységi formákon végigvonul-e az irányultság a kiemelt célok? (itt nem kellett beavatkozni, mert a program már e szerint a koncepció szerint történt)
- A gyakorlat és a leírtak összevetése, majd program módosítás

A gyermekek fejlődésének nyomon követése

Mérés, ellenőrzés, értékelés

A gyermekek fejlődésének a mérése:

- Az óvodapedagógus a szülővel készített interjút.....
 - A gyermek fejlődési lapját a belépéskor (kiscsoportban-szeptember, október, november) és év végén írásban véleményezik. A mellékletben szereplő szempontsor alapján középső és nagycsoportban 5 hónaponként.
 - A fejlődési lapokat a megfigyelési tapasztalatai alapján vezetik az óvodapedagógusok három-négy éven keresztül.
 - A feljegyzésekben a fejlődés szakaszai tükröződnek és a fejlesztendő területek.
-
- Óvodapszichológus iskolaérettségi mérése, irányítás a megfelelő helyre (2002. -tól)
 - Logopédus dyslexia, disgrafia feltérképezésére irányuló mérése, fejlesztő tevékenysége

A hozzáadott pedagógiai érték így mérhető

Személyi –és tárgyi feltételek éves mérése a feladatok meghatározása

Új források felkutatása(pályázatok, papírgyűjtés...stb.), továbbképzési ill. beiskolázási terv

Partnerközpontú működés kiépítése az alábbiak szerint történt

- Nyitott önértékelés
- Partnerazonosítás
- Partneri igény, elégedettség, elégedetlenség mérés
- Dokumentumok elemzése minőségfejlesztési szempontból : program- igények, elégedettség, elégedetlenség; vezetői pályázat- igények, elégedettség, elégedetlenség;...stb.
- Irányított önértékelés (2009.)
- Eredmények alapján a hibák feltárása, okok keresése, problémamegoldás, prioritási sorrend felállítása, minőségi körök létrehozása- intézkedési tervek készítése

A minőségfejlesztési munka eredményeképp,- a folyamat során már előbb is – másfajta ellenőrzés honosul meg az óvodában

Szakaszai:

Kérdőív az óvodapedagógusoknak a helyi program bevalásával kapcsolatban Értékelés, következtetések levonás- program módosítás)

Elvek az ellenőrzésben:

- Feladatok leosztása
- Időbeli szakaszolás, felelősök , feladatok jelölésével (1 sz. melléklet , minőségirányítási programból)
- Az éves munkatervben jelölten táblázatos formában szerepel az ellenőrzés ideje, helye , felelős sikerkritérium
- Az ellenőrzött, tehát év elején tudja, mikor mit ellenőriz az arra kijelölt személy
- Az óvodapedagógus önelemzése után történik a segítő támogató értékelés

A pedagógus minősítés a pedagógus teljesítményértékelés ellenőrző lapjaival történik, a vezető, illetve tagóvoda vezető, ellenőrzést végző személyek, az önértékelés lapjaival.

A szülők véleménye és a gyerekek értékelése is része a minősítésnek. A minősítés az óvodavezető feladata.

A mérőlapokon a fenntartó tárgyévre kijelölt ellenőrzési utasítása is szerepel.

Az elmúlt időszakban a székhely, illetve a tagóvodában is megtörtént minden nevelési terület, tevékenységi forma ellenőrzése, a program bevalásának vizsgálata

A következő öt év ellenőrzési tevékenysége a fenntartó által kiemelt nevelési területek ellenőrzésére terjed ki

Az ellenőrzés tapasztalatai alapján, a munkaközösség- vezetők javaslatai alapján , ha szükséges módosítjuk a programot, szabályozzuk az óvoda működési folyamatait , törvényi változások is módosítást eredményeznek

Továbbképzési programunkat a helyi program igényeinek megfelelően készítettük el

A minőségirányítási programunkban folyamatszabályozást öt év múlva tervezünk

Legfontosabb számunkra a gondjainkra bízott gyermekek jólétének, jó érzésének, képességek szerinti fejlődésének biztosítása. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy gyermekeink biztonságos, nyugodt, szeretet teli légkörben nevelődjenek és alkalmassá váljanak az iskolai életre.

VIII. AZ ÓVODÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Az óvodába lépés törvényi, és egészségügyi feltételei:

„Az óvodába a gyermek harmadik életévének betöltése után vehető fel.” (Kt.65.§.(1) bek.)

A 2 és féléves gyermek is felvehető, ha marad hely a 3 évesek felvétele után és a lenti feltételeknek megfelel a kisgyermek

Az óvodába érett, szobatiszta, egészséges gyermek vehető fel (a beilleszkedési zavarokkal, egészségügyi problémákkal, fogyatékossgal küzdő gyermekek neveléséhez külső szakemberek segítségét kérhetjük).

A gyermek óvodába jelentkezésekor szülője köteles a gyermek anyakönyvi kivonatát, a gyermek lakcímkártyáját és saját személyi igazolványát felmutatni.

„Az óvodai felvételtől, átvételtől az óvoda vezetője dönt” (Kt.65.§.(2)bek.), ennek tényéről vagy az elutasításról, más óvodába irányításról a szülőt írásban értesíti.

„(2) a gyermeket elsősorban abba az óvodába kell felvenni, átvenni amelynek körzetében lakik, illetőleg ahol a szülője dolgozik. Az óvodai felvételtől, átvételtől az óvoda vezetője dönt.”

Túljelentkezés esetén az óvoda vezetője bizottságot hoz létre „...amely javaslatot tesz a felvételtre.” (Kt.65.§.(2) bek.).

„ A kötelező felvételt biztosító óvoda – ha a gyermek betöltötte a harmadik életévét – nem tagadhatja meg a hátrányos helyzetű gyermek, továbbá annak a gyermeknek a felvételét...a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 41. §-a alapján jogosult a gyermek a napközbeni ellátásának igénybevételére, illetve akinek a felvételét a gyámhatóság kezdeményezte.”

Az óvodai elhelyezés megszûnése

- „M megszûnik az óvodai elhelyezés, ha
 - a) gyermeket másik óvoda átvette, az átvétel napján;
 - b) a szülõ írásban bejelenti, hogy gyermeke kimarad a bejelentésben megjelölt napon,” (Kt.74.§.(1) bek.)
- Fizetési hátralék esetén is megszûnhet az elhelyezés, de csak akkor ha a szülõt eredménytelenül szólította fel az óvodavezetõ- és a gyermek szociális helyzete nem indokolja a díjhátralékot – (megszüntette az elhelyezést az óvodavezetõ) a megszûnés tárgyában hozott döntés jogerõre emelkedésének napján
- Ha gyermeket felvették az iskolába a nevelési év utolsó napján.
- A gyermeket nem vették fel az iskolába, annak a nevelési évnek az utolsó napján, amelyben a nyolcadik életévét betölti
- A jogszabályban meghatározottnál többet hiányzik a gyermek igazolatlanul (iskola elõkészítõ foglalkozásban részt vevõ gyermek esetén 7 nap).
- *Nem szüntethetõ meg határozattal az óvodai elhelyezés, ha a gyermek felvételét a gyámhatóság kérte, vagy öt éves korú- óvodába járásra kötelezett - vagy hátrányos helyzetû, akkor sem ha fizetési hátraléka van a szülõnek, illetve többet hiányzott a gyermek igazolatlanul*

IX AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

„...A gyermek ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban abban a naptári évben, amelyben a hatodik, legkésõbb amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik”

- Hatodik életévét a tárgyév május 31-ig betöltse.
- Az augusztus 31-ig hatodik életévét betöltõ gyermek is mehet iskolába, ha a szülõ és az õt nevelõ óvodapedagógus és az óvodavezetõ úgy dönt. (vita esetén a Nevelési Tanácsadó segít a döntésben)
- December 31-ig hatodik életévét betöltõ gyermek is mehet iskolába, de kizárólag a Nevelési Tanácsadó döntése alapján.
- *„ A gyermek utoljára abban az évben kezdhet óvodai nevelési évet, amelyben a hetedik életévét betölti... ha augusztus 31. után született, és a nevelési tanácsadó vagy a szakértõi rehabilitációs bizottság javasolja , hogy még egy nevelési évig óvodában maradjon...ilyen javaslatot a szülõ kérésére és az óvoda nevelõtestületének egyetértésével tehet. A nevelõtestület egyetértését a nevelési tanácsadó, illetve a szakértõi és rehabilitációs bizottság a gyermek, tanuló vizsgálatának megkezdése elõtt szerzi be.”*
- Az iskolai felvételtõl az iskola igazgatója dönt.

Az iskolai életre való alkalmasság mutató: biológiai alkalmasság(ép érzékszervek, ép idegrendszer, rendezett mozgáskoordináció, fejlett csont és izomrendszer, tartalmilag ép beszéd

Pszichológiai alkalmasság

Kialakult feladattudat

Koncentrált, megosztott figyelem

Szándékos emlékezet

Empatikus közeledés a másik felé

Közösségbe illeszkedés

Szabálytudat kialakulása, érvényesítése

Analitikus- szintetikus gondolkodás elemei

Szociális alkalmasság

Társak és felnőttek irányításának elfogadása
Vezető-illetve vezetett szereppel való azonosulás
Mebízások elfogadása, teljesítése

A fejlesztés iránya és a fejlesztőlapok tartalmi elemei mért képességek: szociális- érzelmi- értelmi-verbális - testi képességek

X. ÉRDEKEGYEZTETÉS, ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS, AZ ÉRDEKVÉDELEM FÓRUMAI

1. Alkalmazotti érdekvénesítés, szervei

Közalkalmazotti Tanács

Pedagógus Szakszervezet – a Kollektív Szerződésben megfogalmazottak alapján működik a dolgozók érdekében.

2.A szülői érdekvénesítés szervei és működése

- Óvodánkban a csoportok szülői szervezetet hoztak létre, érdekeiket az általuk választott tagokból álló óvodai szülői szervezet képviseli.
- A székhely- illetve a tagóvodának külön szülői szervezete van, a speciális feladatok, különböző adottságok miatt
- „ Az ...óvodai szülői szervezet (közösség) figyelemmel kíséri a gyermeki , tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét. Megállapításairól tájékoztatja a nevelőtestületet és a fenntartót. A gyermekek , tanulók nagyobb csoportját érintő kérdésekben tájékoztatást kérhet a nevelési- oktatási intézmény vezetőjétől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein. A nevelési –oktatási intézmény házirendjében kell meghatározni, mit kell érteni a gyermekek, tanulók nagyobb csoportja alatt.”
- Véleményezési joguk van az óvoda helyi pedagógiai programjáról ill. vezetői pályázat esetén.
- „ ...a szülői szervezet ...meghatározhatja azt a legmagasabb összeget, amelyet a nevelési – oktatási intézmény által szervezett , nem ingyenes szolgáltatások körébe tartozó program megvalósításánál nem lehet túllépni.”
- Helyi programunkat – a Szervezeti- és Működési Szabályzatunkban is megjelölt formában - kifüggesztve megtekinthetik, tájékoztatást kaphatnak róla az SZMSZ- ban megjelölt pedagógusoktól.

XI.GYERMEKI JOGOK VÉDELME, GYERMEKVÉDELMI MUNKA

A fenti jogok védelme az „Egyezmény a gyermek jogairól” szóló nemzetközi szabályozás alapján, ill. az „1997.évi XXXI. Tv. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” és a Kt . alapján történik óvodánkban.

1997.évi XXXI. Tv.

„11.§. (1)bek. a gyermekek védelmi minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.”

Feladatunknak tekintjük e törvény megismertetését szülőkkel, pedagógusokkal egyaránt és a gyermekvédelmi felelősök feladata, hogy a szülőket tájékoztassák a gyermekjóléti szolgálatok helyéről, funkciójáról, a pénzbeli, az esetleges természetbeni segélyezés lehetőségeiről.

A szülők számára jól látható helyen elhelyeztük a gyámügy telefonszámait, a gyermekjóléti szolgálatok, az átmeneti elhelyezésben segítséget nyújtó szervek címeit, telefonszámait.

„7.§.(1) bek. „A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.” (Gyt.)

Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyermek családjában nevelődhessék akár a szociális segélyezési lehetőségek megismertetésével az átmeneti elhelyezés lehetőségének felajánlásával is.

A Kt. 4. § (7) bekezdése kimondja, hogy tilos a hátrányos megkülönböztetés bármely okból, bőrszín, vallás, etnikai hovatartozás ...stb. tilos a gyermek bármely alapszolgáltatásból való kizárása

(8) bekezdés „a gyermek hátrányos megkülönböztetésének minősül minden olyan- közvetlen, vagy közvetett- különbségtétel, kizárás, korlátozás vagy kedvezés... amelynek célja vagy következménye a közoktatás terén az egyenlő bánásmód megszüntetése vagy akadályozása, továbbá a tanuló zaklatása”

Zaklatás a gyermek megalázása, megfélemlítése, emberi méltóságának megsértése, vagy ilyen légkör kialakítása, a jogellenes elkülönítés.

A gyermek mindenképp felett álló érdekét kell érvényesíteni, jogorvoslat illeti meg

A GYERMEKI JOGOK VÉDELME MINDEN ÓVODAPEDAGÓGUS, ÉS PEDAGÓGIAI MUNKÁT SEGÍTŐ MUNKATÁRS KÖTELESSÉGE (MUNKAKÖRI LEÍRÁSUKBAN SZEREPELTETJÜK)

A gyermekvédelem kiemelt alapelvei (A helyi gyermekjóléti szolgálat megfogalmazásából idézve):

„A problémát ott kezelni ahol keletkezik

Minden körülmény között tekintettel kell lenni a gyermek mindenképp felett álló érdekére

Elő kell segíteni a gyermek családjában – lehetőség szerint saját családjában – történő nevelkedését

Együttműködésre kell törekedni a veszélyeztetettség megelőzése érdekében a gyermek családjával, környezetével

A gyermek érdeke minden olyan esetben megkívánja, hogy segítséget kapjon a családja, amikor a vérszerinti szülők átmenetileg nem képesek a szülői kötelezettségeiket teljesíteni

Ha a gyermek veszélyeztetettsége tartósan bizonyul és a hiányzó szülői gondoskodást alapellátási szolgáltatással már nem lehet pótolni, a szakellátás szerepe lép előtérbe

Tilos a gyermek bármilyen hátrányos megkülönböztetése

A gyermek joga múltjának, identitásának, kultúrájának ismerete, tiszteletben tartása.”

Az óvoda környezetének jellemzői:

Lakókörnyezet:

- Intézményünk körzete főleg lakótelepi, több régi építésű épülettömb is tartozik hozzánk és néhány hegyoldalról is. Járnak hozzánk a kerület más részéből is gyermekek Budapest más kerületéből és vonzáskörzetéből is néhányan.
- Hátrányos -és veszélyeztetett helyzetű gyermekeink a régi építésű épülettömbökből és a lakótelepen élő családokból kerülnek ki. A kerület más részéből, illetve a vonzáskörzetből kikerülő gyermekek életkörülményei általában jobbak
- A körzetünkben lakó gyermekek szociális, anyagi helyzete átlagosnak mondható, a körzeten kívüli és vidéki gyerekeknek, általában lényegesen jobbak a körülményei. Szociálisan hátrányos helyzetben a családok kb. 15%-a él.
- Egyre több az elvált vagy egyedül élő szülő.
- Néha fordul csak elő kirívó, azonnali beavatkozást igénylő szülői viselkedés.
- Kevés az etnikai kisebbséghez tartozó gyermek jár hozzánk, - ők inkább szociálisan hátrányos helyzetűek- néhány migráns, kínai család gyermeke jár óvodánkba, ritkán szükséges az óvodapedagógusok beavatkozása az életükbe

A szülők kapcsolata az óvodával

Felméréseink szerint a szülők leginkább a gyerekekkel foglalkozó pedagógusok szakmai felkészültségével, az egyéni bánásmóddal, a kínálattal, a fejlődésre ösztönző elvárásokkal, a személyi erősségekre építő fejlesztéssel, a személyes törődéssel a gyerekszeretettel, a biztonságos környezettel, a vezetés hatékonyságával **elégedettek**, úgy érzik szívesen járnak a gyerekek óvodába, a szülők is bekapcsolódhatnak az óvoda életébe

Elégedetlenek : az óvoda udvarainak felszereltségével , úgy érzik nem kapnak elég tájékoztatást

Elvárásaik az óvodával szemben a következők

Gyermek testi épségének biztosítása, ne legyen vegyes csoport, változatosabb legyen az étrend, a gyerekek testi épségének biztosítása

Készítsék fel az iskolára, sok feladatlapot oldjanak meg

A gyermekvédelmi feljegyzések szempontsora:

A gyermek adatai

A gondozásba vétel időpontja

A veszélyeztetettség foka

A család és óvoda kapcsolattartásának feljegyzései

A megtett intézkedések , ezek eredményei

15. 3. Gyermekvédelmi feladatok:

(1997.évi XXXI. Törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásáról; és az 1993. évi LXXIX. Törvény módosításáról rendelkező 2003. évi LXV. Törvény alapján)

Általános:

- A gyermekek mindenek felett álló érdekének biztosítása intézményen belül is hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölése annak ellenőrzése
- A gyermekek és családok jogainak folyamatos biztosítása, kötelesség teljesítésük ellenőrzése, segítő attitűd
- A gyerekek veszélyeztetettségének és hátrányos helyzetének felmérése, megelőzése és megszüntetése
- Kapcsolattartás a gyermekek jogait segítő személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal
- A szülők tájékoztatása a jogaikról és kötelességeikről a gyermekneveléssel kapcsolatban, és az őket segítő intézményekről
- A családoknál tiszteletben kell tartani a lelkiismereti és vallásszabadságot, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozásukra
- A lehetséges baleseti helyzetek okainak felkutatása, és megszüntetése
- A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők számára az ingyenes étkezés biztosítása
- Gyv. tv. által alanyi jogon járó szociális étkezési kedvezmények biztosítása

Speciális:

- Egyes családok szociális, anyagi helyzetének elemzése, külső árulkodó jelek értékelése
- A gyermek fejlődését veszélyeztető okok feltárása
- Családlátogatás, személyes beszélgetés az érintett szülőkkel
- Segítségnyújtási lehetőségének számba vétele
- A segítségnyújtás megindítása (pedagógiai, pszichológiai, gazdasági stb. egyéb módon)

- A gyermekvédelmi felelősök és óvodavezető személyes, és rendszeres kapcsolattartása a kerületben működő gyermekvédelmi feladatot ellátó, és családsegítő szervekkel, együttműködés
- Fellépés és intézkedés bármilyen hátrányos megkülönböztetés ellen
- Beilleszkedési,- tanulási,- magatartási nehézséggel küzdő gyermek a közösségi életbe történő integrálását elősegítő foglalkoztatás biztosítása

A sajátos nevelési igényű, tartósan beteg gyermek személyiség fejlődését segítő speciális ellátás megszervezése

A gyermekvédelem tevékenységi formái

Általános gyermekvédelmi feladatok megvalósítását segítő tevékenységi formák, módszerek, eljárások

- A szülők által jól látható helyen szerepel a gyermekvédelmi felelős neve, a kerületi gyermekvédelmi szervek nevének és elérhetőségének feltüntetése,
- Probléma észlelése, nyilvántartásba vétel, a probléma okainak feltárása, az óvoda pszichológusának bevonása, családlátogatás, egyéni beszélgetés, egyéni bánásmód, a konkrét probléma megoldásához megfelelő módszerek megválasztása, konkrét információ adása, gyakorlati segítségadás
- Együttműködés a család védőnőjével, orvosával, családsegítő - és gyermekjóléti hálózattal, esetmegbeszélés, megfelelő szakember kérése, szociális támogatások kezdeményezése
- Az óvodapedagógusok pedagógiai kultúrájának folyamatos fejlesztése, az új kollegák segítése, segítőkész és elfogadó hozzáállás, **titoktartási kötelezettség**

A speciális gyermekvédelmi feladatok megvalósítását segítő tevékenységek, módszerek, eszközök, eljárások, szolgáltatások

Családra, személyre szabott megoldásra való törekvés, különleges gondozás igénylése, családgondozó segítségének kérése, megfelelő intézmény keresése

Szociális segítség igénylése, étkezési díj támogatás kérésének elősegítése, a szülők felvilágosítása _

A feladatellátás körülményei, módja

Az óvodai gyermekvédelmi munka személyi, tárgyi feltételei

Az intézményben két gyermekvédelmi felelős dolgozik, közvetlen kapcsolatot tart minden óvodapedagógussal az óvoda vezetőjével, a gyermekek védőnőivel, a családsegítő –és gyermekjóléti szolgálattal, ha szükséges az iskolák gyermekvédelmi felelőseivel, az egyes családokért végzett munka összehangolása érdekében

Az óvodai gyermekvédelem szervezeti és munkaformái, az információáramlás módja

- Legfőbb szervezeti formája a kiscsoportos megbeszélés, melyen általában egy adott csoport óvodapedagógusai, a gyermekvédelmi felelős –tagóvoda vezető- és az óvodavezető vesz részt.
- Időnként kiegészül a team az óvoda pszichológusával, logopédusával.
- A családgondozót is meghívjuk, - ha van- , egy-egy megbeszélésre.
- Az óvoda vezetője nevelési- vagy röpd- értekezleten tájékoztatja a kollégákat a gyermekvédelemmel kapcsolatos törvényekről, módosításokról, helyi rendeletekről.

- A nevelési évre munkatervet ír a két gyermekvédelmi felelős, ami általános, visszatérő és konkrét feladatokat tartalmaz.

Az óvodai gyermekvédelem ellenőrzési-értékelési rendje, fejlesztés, minőségbiztosítás

- A gyermekvédelmi munkatervet, annak bevalását, a két felelős minden év végén értékeli.
- A gyermekekről készült írásos dokumentáció mindenesetben a gyermek személyi anyagába kerül melyet csak a csoportos óvodapedagógusok, a gyermekvédelmi felelős és az óvodavezető és a szülő tekinthet meg.
- Az elküldött feljegyzéseket, véleményeket minden alkalommal fénymásoljuk, és ráírva a küldés időpontját csatoljuk.

Sikerkritériumok:

- Minden óvodapedagógus közvetlen kapcsolatot tart fenn a családokkal, hátrányt okozó, vagy veszélyeztető tényező esetén jelez az óvoda vezetőjének, a tagóvoda vezetőnek, illetve a gyermekvédelmi felelősnek, akikkel együtt megszervezi a segítséget a gyermek érdekében
- A gyermekvédelmi felelős feljegyzései naprakészen követik a megtett intézkedéseket, ezek eredményeit
- Az óvoda vezetője, illetve a tagóvoda vezető ellenőrzi a gyermekvédelmi munkát, beszámoltatja az óvodapedagógusokat, illetve a gyermekvédelmi felelőst
- A gyermekkel foglalkozó felnőttek - védőnő, orvos, családsegítő munkatársa, óvodapedagógus - közös stratégiát dolgoz ki a család segítésére, annak ellenőrzésére, hogy a család megtett-e mindent a gyermek érdekében

XII.INTÉZMÉNYI ESÉLYEGYENLŐSÉG, HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS A HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK SEGÍTÉSE

Az intézményi esélyegyenlőség.

Célja: hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregáció mentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését

Az esélyegyenlőségi programunk részletesen tartalmazza feladatainkat.

Különös figyelmet érdemelnek a megváltozott körülmények között a roma gyermekek és migráns gyermekek,

Alapelv:

- A különböző gondolkodásmódok értéként való elfogadása, amely egyszerűen természetesnek veszi a másságot.
- Tiszteletben tartjuk saját nyelvüket, kultúrájukat, a játékba építetten segítjük a magyar nyelv elsajátítását
- Minden gyermek fontos számunkra, bármely nép szülőtte

Az intézmény minden dolgozója szeretettel fogadja a más országok migráns gyermekeit, cél, hogy kezeljék természetesen jelenlétüket. (3-4 kínai gyermek jár a 3 épületbe és néhány roma származású)

Az óvodapedagógus feladatai:

A csoportba járó migráns gyermekek országáról olyan tudáselemeket közvetítsen, amelyeket a magyar anyanyelvű gyermekek is megértenek: tánc, szokások, zene

Változatos csoportformák , differenciált feladatadás az előítéletek felszínre törésének megelőzésére

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítése

„...hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.”

(121 § 14.)

- *Különösen érvényes, hogy aránytalan terheléssel tilos a család életének nehezítése.*
- A szülőktől nem kérünk különlegesen meghatározott eszközöket, anyagi megterheléssel járó döntések előtt kikérjük a szülők véleményét , kifejezett kérésükre vehet részt a gyermek a kirándulásokon, h szülő vállalja a költségeket. Az óvoda újságján keresztül esetleg két hónappal előbb is értesítjük a szülőket a várható eseményről (pl. buszos kirándulás, ha ennek megszervezéséhez nem rendelkezünk erőforrással , a gyermek akkor is részt vehet, ha szülője nem tudja befizetni a szükséges összeget. Olyan kirándulást nem szervezünk, amely megterhelné az egyébként is nehéz helyzetben lévő szülőket)
- Alapítványi- egyesületi erőforrások, pályázatok által nyújtott lehetőségek kihasználásával szervezünk fizetés programokat.
- A hátrányos helyzetű gyermekek speciális fejlesztése érdekében még több ismeretszerzési lehetőséget biztosítunk hátrányaik leküzdése érdekében
- Egyéni fejlesztési lehetőséget biztosítunk, fejlesztési terv alapján
- A szülőket a megfelelő fórumokhoz irányítjuk annak érdekében, hogy anyagi és egyéb hátrányaikat könnyebben leküzdve gyermekeik számára biztosítani tudják a fejlődés lehetőségeit
- A védőnői, családsegítő hálózat munkatársaival közösen segítünk a hátrányok leküzdésében
- „ A kötelező felvételt biztosító óvoda – ha a gyermek betöltötte a harmadik életévét – nem tagadhatja meg a hátrányos helyzetű gyermek, továbbá annak a gyermeknek a felvételét...a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 41. §-a alapján jogosult a gyermek a napközbeni ellátásának igénybevételére, illetve akinek a felvételét a gyámhatóság kezdeményezte.”
- *A hátrányos helyzetű gyermek óvodai elhelyezése nem szüntethető meg a szülő dijhátraléka, a törvény által meghatározottnál magasabb igazolatlan hiányzás esetében sem*
- Szociális Ügyosztállyal a szociális kedvezmények elosztásáról küldünk havonta jelentést. A kért jelentéseket pontosan továbbítjuk, egy- egy esetben konzultálunk gyermekek ügyeiben SZMSZ-ban foglaltaknak megfelelően jól látható helyen szerepel a segítő szolgálatok címe, telefonszáma, a gyermekvédelmi felelős neve.

Sikerkritérium.

- A gyermeknevelési támogatást kapó családok számára az ingyenes étkeztetés biztosítása
- A szociálisan rászoruló családok étkezési térítési díjának csökkentése az önkormányzati rendeleteknek és a törvényi előírásoknak megfelelően
- A hátrányos helyzetű családok életének közös segítése a védőnői, családsegítő szolgálat, az iskola közreműködésével
- A hátrányos helyzetű családok gyermekei számára a napközbeni ellátás biztosítása minden körülmények között

Az intézmény figyelemmel kíséri a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét, folyamatosan kapcsolat tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti szolgálattal, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.

Figyelemmel kísérjük, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek folyamatosan látogassák az óvodát.

A rendszeres óvodába járásról igazolást adunk ki, hogy az évi kétszeri támogatást megkapja a család

Az intézmény lehetőséget biztosít a szülők, illetve gondviselők részére az óvodai esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos panasztételre. A panaszt kivizsgálja és a vizsgálat eredményét rögzíti.
Az intézmény folyamatosan belső monitoring rendszerben rögzíti a hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét érintő főbb változásokat.

XIII.AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAI

Az Óvodai Nevelés Alapprogramja(központi)

Az Óvodai Nevelési Programja Minőségirányítási program

(Helyi)

Az Óvoda éves munkaterve

A gyermekcsoportok nevelési-fejlesztési programja

A személyiséglapok (az egyéni fejlődés-fejlesztés dokumentumai)

A fenti sorrend, az egymásra épülést is jelzi.

MELLÉKLETEK

1 sz. melléklet

Belső ellenőrzési terv

Időbeli szakaszolás, feladatok, felelősök jelölésével

ELLENŐRZÉS TERÜLETEI	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06	07	08
Csoportnaplók ellenőrzése	V Tv		V Tv			V Tv			V Tv			V Tv
Mulasztási naplók ellenőrzése		H Tv		H Tv			H Tv		H Tv			H Tv
Ünnepek ünnepélyek szervezése	M	M	M	M		M	M	M	M			
Nevelési területek	V		V		V		V		V			V
Kirándulás séta		V Tv				V Tv						
Fejlesztő lapok			V Tv			V Tv			V Tv			V Tv
Kapcsolattartás	V Tv				V Tv					V Tv		
Szülői értekezletek			V Tv					V Tv				
Új dolgozók segítése	M		V			M						
Átruházott jogkörök	V					V					V	
Munkaidő betartása	V Tv	V Tv	V Tv	V Tv	V Tv	V Tv	V Tv	V Tv	V Tv	V Tv	V Tv	V Tv
Technikai dolgozók munkavégzése	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv
Takarékos gazdálkodás	V Tv		V Tv		V Tv					V Tv		
Leltár				TvH								
Biztonságtechnikai előírások	VTv								VTv			

Udvar tisztasága	VTvTv	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Karbantartás	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Udvari élet	V						V	V	V	V	V	V	V
Helyettesítés, túlóra	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V			
Szabadságolás	VTv						TvV					V	Tv
Térítési díj elszámolás	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Pedagógus továbbképzés elszámolása				V									
Étkeztetés, szociális támogatások	V Tv							V Tv					
Munkavédelmi előírások	V Tv			V Tv						V Tv			
Konyha higiénijája	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv	H Tv
Az intézmény tisztasága	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Dekoráció	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V

V = vezető

Tagóvoda vezető= Tv

H:= helyettes

M: = munkaközösség vezetők

2 sz. Melléklet

Szemponisor javaslat a fejlesztő lapok vezetéséhez

1. A gyermek testi fejlődése

- Edzettség
- Fáradékonyság
- Erőnlét
- Terhelhetőség (fizikai)
- Ügyesség – egyensúly érzék

2. Értelmi képesség

- Figyelem koncentráció (rövid-hosszú)
- Elmélyült-e a játékban
- Kisebb feladatokat vállal-e?
- Milyen játékkal játszik szívesen
- Számfogalom kialakulása, kialakultsága
- Mûveleti halmazokkal (középső-nagycsoportban)Ö
- Monotónia tűrése

3. Érzelmi élete

- Vidám
- Szomorú
- Kiegyensúlyozott – kiegyensúlyozatlan
- Kudarc tűró képessége

4. Szociális érettség

- Beilleszkedés
- Társak elfogadása

- Felnőttek elfogadása
- Együtműködés
- Együtt játszás
- Kérést teljesít-e
- Utasítást elfogad-e
- Helyzete a csoportban
- Vezéregyéniség
- Ötletgazda
- Irányításra vár

5. érzelmi kapcsolata a művészetekhez

6. Aktivitása a drámajátékokban, alkotómunkában

3 sz. melléklet

A Hétpettyes óvoda fejlesztő lapjainak szempontrendszer

Anamnézislap

- Testi fejlettség, mozgásfejlettség(testalkat, mozdulatai, nagymozgások, veszélyérzet)
- Térészlelés testséma (téri irányokat, testrészeket ismeri, kezesség, mozgássor motorikus visszaadása)
- Finom-motorika, ábrázoló tevékenység (korának megfelelő szinten manipuláló, ceruzafogása,érzelmi állapot , rajzainak szintje)
- Vizuális észlelés (színfelismerés, azonosságok, különbségek , rész, egész)
- Értelmi fejlettség (figyelme, feladatvégzés, feladattudat,feladatvégzés, feladat megértése, motiváció, problémamegoldó, logikus gondolkodás, általánosításra képes, emlékezet, auditív emlékezet, idői összefüggések.....)
- Játékára jellemző (elmélyült, játékában magányos, együtműködő, társai állandóak, jellemző játékfajta)

- Beszédfejltsége (szókincse, mondatszerkesztése, beszédritmusa, beszédgátlás, beszédmegértés ,beszédhiba)
- Szociális fejlettség (kapcsolatteremtés, érzelmei,viselkedésének jellemzői,szabálytudata, monotónia tûrése, önállóság, önismerete,alapvető udvariassági szokások,empátia)
- Gondozás terén fejlettsége

Fejlesztés érdekében kifejtett tevékenység

Felhasznált irodalom (Hétpettyes Óvoda)

1. Óvodai nevelés országos alapprogramja
SEMIC Interprint Nyomdai és Kiadó Kft.1996.
2. Az óvodai nevelés programja
Budapest OPI 1989.
3. Mérei Ferenc - V.Binet Ágnes: Gyermeklélektan
Budapest – 1978.
4. Tarján Gábor: Mindennapi hagyomány
Dabas Mezőgazdasági Kiadó 1984.
5. Forrai Katalin: Ének az óvodában
Budapest, Editio Musica 1974.
5. Balázsne Szûcs Judit: Miből lesz a cserebogár?

Budapest Alex typo Kiadó 1992.

6. Porkolábné Balogh Katalin és a Budapest IV. Aradi utcai óvoda kísérlete:
Kudarcc nélkül az iskolában Alex typo 1992
7. Egészséged Testben Lélekben
CHEF – HUNGARY 1992.
8. 1996.évi LXII.tv. a közoktatásról szóló 1993.évi LXXIX.tv. módosításáról
Művelődési Közlöny XL.évfolyam 25.szám
9. 1997.évi XXXI.tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
Magyar Közlöny 1997.évi 39.szám
10. 1999. évi LXVIII. Ktv.
11. 2003. évi LXI. Köznevelési törvény
12. Nagy Jenőné : Óvodatükör 2001

Ajánlott irodalom (Szín- Kör –Játék Tagóvoda)

Játék könyv

Szín, kör, dráma

Lélek, játék, nevelés

A művészeti nevelés hatásrendszere

Kaposi László Színházfüzetek IV. 1993.

Debreczeni Tibor

Kultsár Tiborné

Szöveggyűjtemény a dramatikus nevelés
tárgyköréből Hajdúböszörmény 1995.

Székácsné Vida Mária

Akadémia Kiadó Bp. 1998.

Dráma a tanulás szolgálatában	Kaposi László
Magyar Drámapedagógiai Társaság
Marczibányi téri Művelődési Kp.1994.
Miből lesz a cserebogár?	Balázné Szűcs Judit Alex-Typó 1992
Szín-ház és drámatanítás	Kaposi László Színházi füzetek VIII.
Drámafoglalkozások gyermekeknek,
fiataloknak	Szerkesztette Kaposi László
Felhasznált irodalom a megjelölteken túl	
1. Drámapedagógia	Gabnai Katalin Népművészeti Intézet
Budapest, 1986. 5. oldal
2. Drámajátékok
III. módosított kiadás	Marczibányi téri Művelődési Központ
Budapest, 1993. 132. oldal
3. Gyermek és dráma	AN.Shaw
Népművelődési Intézet Bp. 1982. 166.oldal
4. Már az óvodában megtanultam
mindent, amit tudni érdemes	Robert Fulghum
Park kiadó

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1. Véleményezte:

Dátum:

2. Egyetértését nyilvánította:

(Az óvodai szülői közösség nevében)

Dátum: 2010. 05. 31.

2. **Elfogadta : Az óvoda.** Nevelőtestülete

4. **Jóváhagyta:**

Dátum:

4. **Tájékoztatásul megkapta:**

Általános Iskola

Budapest III.k. Harrer Pál utca 7.

Dátum: Bp.2010. 05.

5. **Óbudai Nagy László**

Általános Iskola

Iráttári szám:

Helyi pedagógiai programot elfogadom:
A nevelőtestület tagjainak aláírása

Budapest, 2010. 05. 31.